

DET ER MIG, DER ER VIGTIG!

Ny undersøgelse viser, at de fleste pædagoger får ny viden ved at læse artikler fra fagbladet Børn & Unge. Forskningstidsskrifter forandrer ikke pædagogers hverdag. Det gør de selv.

Af Claus Holm / foto: iStockphoto og Colourbox.com

Politikere definerer et problem. Forskere skaffer solid viden om løsningen. Og pædagoger omsætter det i konkrete løsninger. Sådan lyder det flotte forløb fra politik over videnskab til pædagogik. Problemet er, at det hviler på en naiv forestilling. Det fortæller Frank Ebsen, der er forskningschef for Center for Forskning i Socialt Arbejde ved Professionshøjskolen Metropol. Han siger:

"Naiviteten ligger i forestillingen om, at pædagogen uden videre læser og omsætter forskning. Det gør de ikke. Det er en misforståelse, der bygger på idéen om, at den professionelle er kvalificeret til at indhente, læse, forstå og bruge forskning."

Med Frank Ebsens netop offentliggjorte undersøgelsesresultater kan man da også konstatere, at det er vanskeligt for pædagoger at holde sig opdateret. Undersøgelsen – der omfatter i alt 364 ansatte på 34

dag- og døgninstitutioner i to kommuner i Danmark – handler om, hvor hyppigt pædagoger og socialpædagoger læser fagblade og forskningstidsskrifter. Besvarelserne indkom i 2006, og de viste, at det mest læste fagblad er Børn&Unge, som langt de fleste læser i løbet af et år. Men undersøgelsen viser også, at kun en kerne på mellem 5 og 10 procent læser forskningstidsskrifterne Vera og Dansk Pædagogisk Tidsskrift, se faktaboks I.

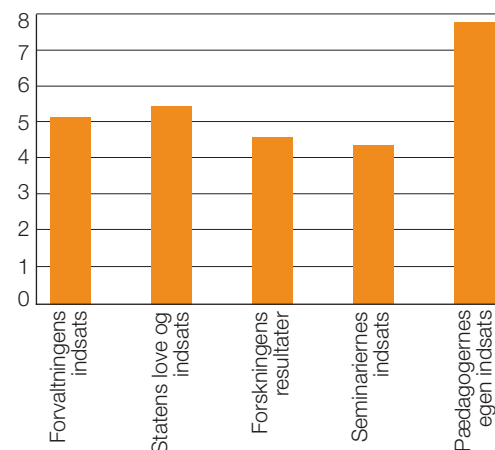
Men hvorfor gør danske pædagoger ikke mere brug af forskningen?

"Det ved vi faktisk frygteligt lidt om. Men ser vi på amerikanske undersøgelser, så ved vi,

at amerikanske socialarbejdere ikke vil læse og tilegne sig forskning. Årsagen er, at det bryder deres magt, fordi forskningen fortæller, at de skal gøre tingene på bestemte måder. Kigger vi derimod på engelske undersøgelser, så peger de på, at socialarbejdere ikke er i stand til at læse eller omsætte forskningen til noget brugbart for praksis. Min vurdering er, at det er problemet med at læse og bruge forskningsresultaterne, der gør sig gældende blandt danske pædagoger, ikke modstand mod brug af forskning. Men det er som sagt ikke grundigt undersøgt i Danmark," siger Frank Ebsen.

2. HVILKE INSTANSER HAR BETYDNING FOR INDHOLDSMÆSSIGE FORANDRINGER I INSTITUTIONERNES ARBEJDE?

1. HVOR HYPPIGT LÆSER DU FØLGENDE FAGBLADE OG MAGASINER?

	Hver gang det udkommer	Ca. hver anden gang det udkommer	Nogle gange om året	Aldrig	N=100%
Børn&Unge	37%	24%	19%	19%	303
Socialpædagogen	16%	10%	19%	55%	255
Vera	5%	5%	19%	71%	239
Dansk Pædagogisk Tidsskrift	3%	3%	20%	74%	231

DER ER HEGN OM DET HELE

Det er ganske heldigt, hvis der i Danmark ikke er modstand mod at bruge forskning i det pædagogiske arbejde. For forskning er udråbt til det middel, der skal give sikker dokumentation – evidens – for, at pædagoger og socialpædagoger benytter sig af de gode metoder - best practice - når de for eksempel hjælper udsatte børn i institutionen.

Frank Ebsen forklarer:

"Idéen om en evidensbaseret praksis er tidens stærke idé. Den handler om at finde og bruge effektfulde metoder til at hjælpe og bistå mennesker i udsatte positioner. Det er svært at være uenig i. For naturligvis er det kritisabelt, hvis de personer, som har størst behov for hjælp, udsættes for usikre sociale eksperimenter."

Alligevel er forsøget på at forandre pædagogisk praksis igennem forskning, ifølge Frank Ebsen, særdeles vanskeligt. Det hænger sammen med, at pædagogerne ikke bliver inddraget:

"Du kan ikke forandre noget uden pædagogerne", konstaterer han tørt – lige så tørt og selvbevidst som pædagogerne selv svarer, når de bliver bedt om at vurdere forskellige instansers betydning for forandring i deres praksis. Pædagoger vurderer nemlig betydningen af deres egen indsats højest sammenlignet med betydningen af både staten,

forvaltningen, seminarierne og forskningens indsats, se faktaboks II.

"Og det er jo rigtigt nok. Det er pædagogen, som intervenserer i den konkrete sammenhæng og over for det konkrete barn. Pædagogen oplever, at han eller hun handler og gør noget," forklarer Frank Ebsen.

Er det ikke godt nok? Hvilken nytte gør forskningen for pædagogerne?

"Der er brug for forskeres blik på, hvad der karakteriserer de konkrete børn, som har brug for hjælp. Er det deres forældrebaggrund, deres sygdomshistorie eller andre forhold. Det kan forskningen hjælpe med at få styr på. Det samme gælder den sammenhæng, børn indgår i. Da jeg var en ung og grøn forsker, var jeg til et foredrag med Erik Sigsgaard. Her gjorde han opmærksom på, at der var hegn om alle daginstitutioner. Det havde jeg ikke haft øje for før. Her kom de glade forældre og afleverede deres børn til at lege frit, og nu så jeg pludselig, at der var hegn om det hele. Min pointe er, at det at blive opmærksom på kontekstens karakter – for eksempel, at der er hegn om det hele – det kan forskere bidrage med."

UDELUKKELSE AF PÆDAGOGER

Frank Ebsen er ikke i tvivl om vigtigheden af, at pædagoger bruger forskningsviden i deres arbejde. Og ud over at kvalificere pædago-

gerne til bedre at kunne tilegne sig relevante tekster og omsætte dem, peger Frank Ebsen igen og igen på inddragelse af pædagogerne i forskningsprocessen som en løsning.

"Forskning i Danmark er primært evalueringsforskning bestemt af politisk-administrative definitioner af, hvad der skal forskes i, hvem der bliver genstand for forskningen, og hvad resultaterne skal bruges til. I alle disse trin er pædagogerne udelukket. Det er fremmedgørende. Hvordan skal pædagogerne nogensinde blive motiveret for at bruge en forskning, der er tilrettelagt på den måde? Åbner man i stedet for dialog og et partnerskab mellem pædagoger og forskere, så tror jeg, resultatet vil blive et andet. En partnerskabsmodel gør op med en central dirigering af forskningsprocessen. I stedet handler den om et samspil mellem forskere og pædagoger."

DER SKAL OPBAKNING TIL

Frank Ebsen tror dybest set ikke på, at man får alle pædagoger til at læse om forskning. Men mindre kan også gøre det. Han efterlyser en politisk, ledelsesmæssig og organisatorisk opbakning til, at nogle af ens kolleger har en særlig viden, der er brugbar for hele institutionen.

"Hvis man ikke anerkender de pædagoger, som gerne vil gøre brug af forskningsresultater, så sker der ikke noget. Det stiller krav til både den lokale leder og kommunens forvaltningschefer. Det er dermed dem, der afgør, om der skal handles på forskningsresultater. Og så kræver det, at nogle helt praktiske forhold er i orden, såsom pædagogernes adgang til computere, mulighed for at købe bøger, tid til at diskutere artikler og invitere forskere på besøg. Men jeg har endnu aldrig mødt nogen, der arbejder systematisk med at realisere en videnstrategi, hverken i institutionen eller i kommunen. Der, hvor de er kommet længst, er, hvor de laver referater af forskningsresultater. Så der er lang vej endnu" siger Frank Ebsen. |

LÆS MERE:

Undersøgelsen er publiceret i: Frank Ebsen: 'Forskningens betydning for professionelle pædagogers praksis'. Forskningspaper fra HPA-projektet 'Handlekompetencer i Pædagogisk Arbejde med socialt udsatte børn', se www.dpu.dk/hpa

FRANK EBSEN

Forskningschef for Center for Forskning i Socialt Arbejde, Professionshøjskolen Metropol. Han er uddannet cand.merc.

